

■ *Pinczés István kortárs szerző darabjával debütált, aztán amikor Debrecenben főrendező lett, sorozatban kezdték el bemutatni mai szerzők színpadi műveit. Milyen megfontolásból?*

– Valóban, a Pisti a vérzivarban című Örkeny-darab volt az első rendezésem, aztán jött a Tóthék, amelyet Japánban is megrendeztem. Hét évvel ezelőtt, amikor főrendező lettem a Csokonai Színházban, indítottunk egy sorozatot: a próbateremben kialakítottunk egy új játékhelyet, ez lett a Stúdiószínházunk, és elhatároztuk, hogy elsősorban magyar darabokat, ezen belül is fiatal, vagy elsődrámás szerzők műveit játsszuk. Részben fölkerültünk írókat, másrészt pályázatokat írtunk ki, harmadrészt a minisztériumi dramaturgiai ösztöndíjjal is kerültek hozzánk szerzők, illetve darabok. Csak néhány nevet mondok: Zalán Tibor, Garaczi László, Parti Nagy Lajos, Kukorelly Endre. Fölkértük Jeles Andrást, ő még nem készült el a művével. És a legutóbbi nagy siker a szegedi író, Darvasi László: Vizsgálat a rózsák ügyében című darabjának bemutatója volt, mindannyian nagyon sajnáltuk, hogy az előadásorozatot meg kellett szakítanunk egy tragikus baleset miatt: a darabban a nyomozót alakító színész közlekedési balesetet szenvedett.

■ *Az évi egy-egy kortárs bemutató mellett – amelyekkel fesztiváldíjakat nyertek – ugyancsak hat éve váltak rendszeressé és arattak nagy közönség-sikert a musical-bemutatóik is; mibe kerül a színháznak az, hogy rendszeresen mai hazai szerzőket foglalkoztat? Mi kell ahhoz, hogy egy kortárs magyar darab megszülessen?*

– A közhiedelemmel ellentétben nem túl sok pénz. Hiszen a szerzők úgyszólván

A debreceni modell

Pinczés István Szegeden rendezi a Légy jó mindhalálig musicalváltozatát

A Móríc-regény modern adaptációja – Koscsák Tibor zenéjével és Miklós Tibor szövegével – négy évad alatt 125 előadást ért meg Debrecenben, körülbelül 62 ezren nézték meg, durva számítások szerint 8 millió forintot bevételt hozott. A Csokonai Színház főrendezője, Pinczés István az anyaszínházán kívül a Rock Színházban, Győrben, Békéscsabán, Kecskeméten is színpadra állította már a Légy jó mindhalálig című musicalt. Szeged most következett el a sorban, a bemutató pénteken este lesz a Kamaraszínházban.

Fotó: Schmidt Andrea

jelképes összegeket kapnak. Legalábbis ha meggondoljuk, ahhoz, hogy egy átgondolt, az életanyagot művészi módon feldolgozó-sűrítő, színpadra alkalmas, vagyis ki tudja, hányszor átdolgozott darab szülessen, ahhoz a tehetség mellett sok idő, még több aprólékos munka szükséges – nevétségesen alacsony összegek a szerzői honoráriumok. Azt hiszem, ők nem is a pénzért csinálják. Nagy szükség van egy jó dramaturgra, olyanra, mint Dobák Livia, aki fantasztikus érzékel tudja ki-választani a megfelelő szerzőket és akinek a szakmai segítségét a szerzők igénylik és elfogadják. Olyan színházvezetők is kellene, akik vállalják a

rizikót, hiszen stilárisan is, közönség-szervezés szempontjából is kockázatos vállalkozás elsődarabos szerzővel dolgozni. Szerencsénk volt, némi kezdeti bizonytalankodás, az első néhány előadás után kialakult Debrecenben a Stúdiószínház törzsközönsége: fiatalok, egyetemisták, intellektuelek.

■ *Voltak személyes indítékai is? Miért határozott úgy hat évvel ezelőtt, hogy ilyen módon újítja meg a színház műsorát?*

– Nagyon komolyan vettem a színházvezetői megbízatásomat. Most már néha úgy érzem, túlságosan is komolyan...

■ *Nem kifizetődő?*

– Ez? Nyilván viccel. Ahhoz az óriási felelősséghez képest, ami a vállán nyugszik, egy színházigazgató, vagy főrendező, egy művészeti vezető, vagy tagozatvezető Magyarországon messze nincs megfizetve. A vezető felelős a keze alatt dolgozó emberekért, a művészekért, a művekért – az anyagiakról, a több százezer forintot díszletekről, jelmezokről nem is beszélve. A pénz a vásárlóértékét tekintve egyre kevesebb, a nagyobb, háromtagozatú színházak már-már képtelenek a megszokott műsorstruktúrát tartani. Volt húsz hónapom, amikor az igazgatói pályázati procedúrák elhúzó-dása miatt megbízott igazgatóként dolgoztam; senkinek nem kívánom.

■ *Nem unja egy kicsit ezt a musicalt?*

– Olyannyira nem, hogy két nappal a 18-i szegedi premier után Nagy György koreográfus kollégámmal Finnországba utazunk, ott állítjuk színpadra, nyáron pedig ismét Japánban rendezek egy másik darabot és elkezdem a „Légy jó” ottani, japán nyelvű előadásának előkészületeit; ha minden igaz, utána Dél-Koreában rendezem a Ring című musicalt, és ott is tárgyalunk a „Légy jó” előadásáról. Mindemellett az USA-ban három színházzal van kapcsolatunk, náluk van már a zenei anyag, a videokazetta, a CD, az angol nyelvű szöveg. A videofilmet a debreceni színház előadásáról készítettük, ötezer példányban adtuk ki, a hangkazettát kétezer példányban, a CD pedig a Rock Színházban készült.

■ *Megérte?*

– Azt az öt millió forintot, amit a Csokonai Színház – az országban elsőként – a video elkészítésére, illetve a hangkazettára fordított, külső szponzoroktól szerezte; a hanganyagot már eladtuk, a videóból még lehet vásárolni. Persze, hogy megérte; ezek nélkül nem boldogulnánk külföldön.

S. E.

2004-ig Pécssett marad a Csontváry-gyűjtemény

Az ezredforduló után 2004-ig Pécssett maradnak tartós letétben a világhíró Csontváry-gyűjtemény darabjai. A tizen-négy festmény és húsz grafika jogilag eddigi rendezetlen sorát tízéves időtartamra tisztázó szerződést csütörtökön írta alá a kölcsönadó tulajdonos Magyar Nemzeti Galéria főigazgatója, Bereczky Lóránd és a műveket hasznokölcsönbe vevő pécsi Janus Pannonius Múzeum igazgatója, Ecsedy István.

A Pécsi Csontváry Múzeum 1964 óta bizonytalan helyzetét egy évtizedre megnyugtatóan eldöntő dokumentum aláírása alkalmából tartott sajtótájékoztatón Bereczky Lóránd az előzményekre utalva elmondta: Csontváry-Kosztka Tivadar alkotásainak egy része az állam, több műtárgy magánszemélyek, megint mások a

Baranya Megyei Közgylés felügyelete alá tartozó Janus Pannonius Múzeum tulajdonában vannak. A Magyar Nemzeti Galéria leltárában szereplő állami művek egy részét azonban nem is tudnák kiállítani, mert a nagyméretű képek be sem férnének az ajtókon. Csontváry legnagyobb méretű munkái így kerülhettek 1964-ben Pécsre, ahol alkalmas bemutatótermetek alakítottak ki a számukra. Bár a Nemzeti Galéria főigazgatója nem tartotta szerencsésnek a képek Pécsre vitelét, most azonban ugyanolyan rossz megoldásnak tartaná, ha vissza akarnák vinni a vásznakat Budapestre. Ezért írták alá a tartós letétéről szóló szerződést, amely a világ más tájain is alkalmazott jogi kereteket adó 1963-as múzeumi törvény alapján jött létre.

Magyar Rádió

Nagygyűlés az elbocsátások ellen

A Magyar Rádió Közalkalmazotti Tanácsa és a Független Rádiós Szakszervezet (FRÁSZ) csütörtökön délután nagygyűlést hívott össze a rádió tanácstermébe a tervezett elbocsátások ellen. Borenich Péter, a KT elnöke kifejtette: a rádió gazdálkodásáról és a létszámleépítésről január 10-én hozott igazgatótanácsai döntés érvénytelen – így a tervezett intézkedések is azok –, mert a munkáltató nem biztosította a közalkalmazotti törvényben előírt 15 napot a KT-nek a véleményezésre. Borenich Péter a továbbiakban elmondta: miután a törvényt sértések miatt

február 8-án – ugyancsak a törvényben meghatározottak szerint – egyeztetést kért a munkáltatótól, és arra a mai napig, a 8 nap letelte után sem kapott választ a közalkalmazotti tanács, még ezen a héten pert indítanak a munkáltató, azaz Csúcs László alelnök ellen.

A nagygyűlésen résztvevő, munkáügyben jártas jogászok részletesen válaszoltak a dolgozók kérdéseire. Végezetül Györi László, a FRÁSZ elnöke azt tanácsolta a rádió munkatársainak, hogy akiket mégis elbocsátanak, indítsanak munkaiügyi pert a rádió ellen.

Juhász Gyula: A történész józansága

„A történelmi igazság nem válthat ki konfliktusokat, mert egyfajta demokratikus gondolkodásmóddal kell együtt járnia, ez pedig nem tűr indulatokat”. E gondolattörredékekkel ajánlotta a sajtó figyelmébe Juhász Gyula posztumusz napvilágot látott kötetét az Országos Széchényi Könyvtár. A történész józansága című könyvet csütörtökön mutatták be a Li-tea könyvesboltban.

A kiadvány válogatást ad közre a jeles tudós 1973–1993 között publikált cikkeiből, tanulmányaiból, illetőleg vele készült interjúkat tartalmaz. Juhász Gyula történész, akadémikus, a Magyarországi Kutató Intézet megalakítója, majd 1986-tól haláláig, '93 áprilisáig az Országos Széchényi Könyvtár főigazgatója volt. Posztumusz könyvében többi között olvasható a nemzetudat, a magyarságtudat XX. századi alakulását elemző cikke, valamint gróf Teleki Pál külpolitikáját megvilágító tanulmánya is. A kötet Juhász Ferenc költő, a testvér összeállításában és előszavával látott napvilágot.

■ Alapvetően hibás kritikusai hozzáállás nagy sztárok „feltupírozott” felvételeihez hasonlítani a nem túl rózsás körülmények között dolgozó vidéki operatársulat zenei teljesítményét. Megpróbálom ugyan az összevetést elkerülni, de nem hallgathatom el, hogy két régi, még az ötvenes években rögzített, és Maria Callas meg Gyurkovics Mária nevével fémjelzett felvétel bűvöletében néztem meg a Szegedi Nemzeti Színház operatársulatának Lammermoori Lucia-felújítását.

Az előadás címszereplője, Szilágyi Erzsébet ragyogóan szép, és ami az énekeseknél ritkaság, tudatosan és természetesen játszó – színésznő. Finom eszközökkel, megrendítően mutatta meg, hogyan válik Lucia önfeledt fiatal lányból tébolyult, szenvedő nővé. Minden bizonnyal a rendező, Angyal Mária beállításának is érdeme az örülési jelenet remek színészi megoldása. Szilágyi Erzsébet énekhangja azonban már nem volt egyformán szép és kiegyenlített minden regiszterében, biztos koloratúrtechnikával rendelkezik ugyan, de a trillái nem csillogtak olyan ezüstösen. Bel canto bravúrprodukción helyett „csupán” egy megbízható Luciát hallhattunk tőle.

Jó választás volt az Operaház fiatal, szép hangú teno-

A Lammermoori Lucia bemutatójáról Skót homály, napsugaras muzsika

ristáját, Wendler Attilát meghívni Edgar szerepére. Ugyan a péntek esti premieren – talán a nagy izgalom miatt – megtorpantották a kényesen magas hangok, és az I. felvonásban furcsán váltott át fejhangra, no meg a második előadáson is voltak kisebb gikszerei, de forró hangulatot tudott teremteni a II. felvonásban, majd nagy sikert aratott a „Sírboltban nyugvó ősök...” kezdetű áriával. Apróbb hibáit van még ideje kijavítani, jó lenne, ha gyakrabban hallhatná őt a szegedi közönség.

A Lucia fivérét, Lord Ashont alakító két baritonista, Vághelyi Gábor és a második előadáson éneklő Andrejcsik István közül az előbbi volt – talán tapasztaltsága miatt is – hangban, játékban is érettebb, biztosabb és hitelesebb. Éneklése telítettebb, kiegyenlítettebb, nem volt gondja a magasságokkal és a ritmikai nehézségekkel sem.

Arthur szerepében elsőként Vajk György, másodsor Marosvári Péter mutatkozott be. Vajk olyan snájdigul viselte a Gombár Judit tervezte gyönyörű, hófehér jelmezt, hogy Lu-

Wendler Attila mv. (Edgar) és Szilágyi Erzsébet (Lucia) az első felvonás fináléjában

ciának azonnal bele kellett volna szerétnie. Marosvári Péter szép, lírai, de kicsit erőltet tenorhang birtokosa, kár, hogy alig merte levenni szemét a karmesteri pálcáról.

Raimondot, Lucia nevelőjét Altorjay Tamás szököltatta meg, akinek színészi teljesítményét lehet ugyan vitatni, de azt nem, hogy a szölamot kitűnően, nagy biztonsággal

énekl. Még főiskolai hallgató, de máris feltűnően jó színpadi érzékkel rendelkezik a Lucia társalkodónőjét, Alisát alakító Soós Emese; Piskolti Lászlótól is meggyőző Normannt hallhattunk.

Gyüdi Sándor dirigálása különösen a premieren volt imponáló. A színház karigazgatója ugyan vokalás specialistanak tartja magát, de karmesterként

is ugyanazok az erényei: pontos, megbízható és világos. Nem véletlen, hogy irányításával a kórus is remek volt, különösen dicséret illeti a férfikart az I. és a III. felvonásbeli teljesítményéért. Gyüdi tiszta vezénylesének is köszönhető, hogy a bemutatón szépen sikerült a gyönyörű szextett, amelyben a színpadi ellenfelek szólamai csodás harmóniában fonódtak össze.

Székel László díszlete komoran egyszerű: a könnyen mozgatható, variálható, sötét kazettás falak, kútban végződő, hatalmas hófehér oszlop csak jelzik a ravenwoodi kastély különböző részeit, a zárójelenet kriptáját kivéve talán túlságosan leszűkítve a teret. Az egyszerű háttér viszont jól kiemeli Gombár Judit szép, korhű jelmezeit.

Angyal Mária most se talált ki bukfcencet vagy salto mortalat, mégis – vagy épp ezért? – élvezhető, jó előadás született. Aki szereti a csillogó, szárnyaló, ugyanakkor szenvedélyes olasz melódiát, annak a Lammermoori Luciát kár lenne kihagyni!

Hollósi Zsolt